

УДК 378.016:811.112.2]:78

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/78-1-38>**Олена БОНДАРЧУК,***orcid.org/0000-0001-5922-5253**кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри німецької філології**Волинського національного університету імені Лесі Українки
(Луцьк, Україна) Bondarchuk.Olena@vpu.edu.ua***Лариса РИСЬ,***orcid.org/0000-0003-0775-9629**кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри німецької філології**Волинського національного університету імені Лесі Українки
(Луцьк, Україна) rys.larysa@vpu.edu.ua***Тетяна СЕМЕНЮК,***orcid.org/0000-0001-6832-0551**кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри німецької філології**Волинського національного університету імені Лесі Українки
(Луцьк, Україна) setenyuk@vpu.edu.ua*

ЗАСТОСУВАННЯ ПІСЕНЬ НА ЗАНЯТТЯХ З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

У статті досліджено використання пісень для вивчення німецької мови. Описано передумови та потребу використання нових підходів для тренування чотирьох видів мовленнєвої діяльності: слухання, говоріння, письма та говоріння. Обґрунтовано використання музики, як однієї із складових німецькомовного побуту, що може транслювати німецьку культуру, менталітет, реалії тощо. Коротко описано останні дослідження використання музики на заняттях (вплив музики на мозок, емоції, психологічний стан людини, зв'язок мови та музики). Зазначено, що музика покращує запам'ятовування, перетворює негативні емоції в позитивні, полегшує навчальне навантаження, знімає втому, підвищує мотивацію на заняттях.

У розвідці здійснено огляд німецькомовних джерел для використання на заняттях, як сторінок з дидактичними розробками, так і окремих творів та виконавців. У формі таблиці подано огляд пісень із зазначенням рекомендованого рівня, наведено перелік граматичних та лексичних тем, що уможлиблює їх використання як автономно, так і у комплексі із різними підручниками. Увесь матеріал було апробовано на курсі «Deutsch mit Musik/Вчимо мову з німецькими піснями» в рамках проєкту «Ukraine Digital/Україна цифрова».

Наведено ідеї для завдань перед, під час та після слухання пісні/перегляду відео. Залежно від поставленої мети заняття подано на вибір викладача ідеї для вправ перед, під час та після прослуховування пісні або перегляду відеокліпу. Різноманіття запропонованих вправ дозволило не лише тренувати різні види мовленнєвої діяльності, збільшувати лексичний та граматичний запас, покращувати вимову, розвивати відчуття мови, підтримувати інтерес до німецької мови та культури, а й підтримувати сприятливий психологічний клімат на занятті та мотивувати студентів до вивчення іноземної мови.

Ключові слова: музика, німецька мова, методичні прийоми, пісні, мотивація.

Olena BONDARCHUK,

orcid.org/0000-0001-5922-5253

*Candidate of Philological Sciences, Associate Professor;
Associate Professor at the Department of German Philology
Lesya Ukrainka Volyn National University
(Lutsk, Ukraine) Bondarchuk.Olena@vnu.edu.ua*

Larysa RYS,

orcid.org/0000-0003-0775-9629

*Candidate of Philological Sciences, Associate Professor;
Associate Professor at the Department of German Philology
Lesya Ukrainka Volyn National University
(Lutsk, Ukraine) rys.larysa@vnu.edu.ua*

Tetiana SEMENIUK,

orcid.org/0000-0001-6832-0551

*Candidate of Philological Sciences, Associate Professor;
Associate Professor at the Department of German Philology
Lesya Ukrainka Volyn National University
(Lutsk, Ukraine) semenyk@vnu.edu.ua*

USING SONGS IN THE GERMAN LANGUAGE CLASSROOM

The article investigates the use of songs for learning German. The prerequisites and the need to use new approaches for training four types of speech activities: listening, speaking, writing and speaking are described. The use of music as one of the components of German-speaking everyday life, which can transmit German culture, mentality, realities, etc. is substantiated. The latest research on the use of music in the classroom is briefly described (the impact of music on the brain, emotions, psychological state of a person, the relationship between language and music). It is noted that music improves memorisation, transforms negative emotions into positive ones, eases the learning load, relieves fatigue, and increases motivation in the classroom.

The study provides an overview of German-language sources for use in the classroom, both pages with didactic developments and individual works and performers. A table provides an overview of the songs with an indication of the recommended level, a list of grammatical and vocabulary topics, which makes it possible to use them both independently and in combination with various textbooks. All the material was tested in the course „Deutsch mit Musik/German with Musik” as part of the project „Ukraine Digital”.

Ideas for activities before, during and after listening to the song/viewing the video are presented. Depending on the purpose of the lesson, the ideas for exercises before, during and after listening to a song or watching a video clip are presented for the teacher to choose from. The variety of the proposed exercises allowed not only to train different types of speech activities, increase vocabulary and grammar, improve pronunciation, develop a sense of language, maintain interest in the German language and culture, but also to maintain a favourable psychological climate in the classroom and motivate students to learn a foreign language.

Key words: *music, German, methodological techniques, songs, motivation.*

Постановка проблеми. Сучасні умови мультимодального світу, глобалізація, блискавична швидкість передачі інформації і, не в останню чергу, війна в Україні вимагають від сучасного вчителя та педагога нових, креативних підходів до подачі та опрацювання навчального матеріалу задля ефективності заняття, пробудження інтересу здобувачів освіти до вивчення мови та їх мотивування до навчання загалом. Одним із таких способів є використання пісень/відео на заняттях, оскільки вони є автентичним матеріалом, за допомогою якого можна тренувати всі чотири види мовленнєвої діяльності (слухання, говоріння, читання та письмо), а також демонструвати лінг-

вокультурну та країнознавчу інформацію. Практично на кожному занятті можна використовувати пісенний матеріал, оскільки він покращує комунікативні та соціальні компетентності студентів, допомагає компенсувати концентраційні труднощі, комплекси та страхи, розбавляє монотонний перебіг заняття. Музика різних жанрів оточує нас всюди поза навчанням: телебачення, радіо, соцмережі, тому використання пісень на заняттях – спроба приблизити студента до живого мовного середовища.

Аналіз досліджень. В аспекті використання пісень на заняттях із іноземної мови загалом можна виділити такі дослідження із різних куточ-

ків світу: М. Еза, П. Безедова, Р. Віке, Д. Цемілан, В. Грун, Б. Каст, І. А. Бастідас, Н. Білоножко, О. Карпенко, Ф. Шпехт та інші педагоги.

Вплив музики на мозок людини дослідив учений С. Кьольш, який визначив, що музика пробуджує частини мозку, які відповідають за емоції (Koelsch, 2014). Вона може викликати вивільнення дофаміну – нейромедіатора, який підвищує самопочуття, а також може активувати лімбічну систему, яка відповідає за такі функції, як пам'ять та емоційна обробка. Музика сприяє засвоєнню мови у дітей (цей факт можна перенести на вивчення іноземних мов дітьми та дорослими). Музика «готує мозок до навчання» і допомагає навчитися читати і говорити, а також тренує їхню пам'ять і увагу на заняттях (Daren, 2023). С. Єнчке і С. Кьольш вважають, що музика виконує еволюційно важливі функції, як згуртованість, комунікація, координація завдань, та має вирішальну роль на розвиток мовних компетентностей (Jetschke, Koelsch, 2010 : 37).

Блелль Г. дослідила зв'язок мови та музики в рамках навчального процесу (Blell, 1996 : 162). Свої ідеї та дидактичні пропозиції для використання пісень запропоновано у роботах Г. Бухнера (Buchner, 2009) та М. Ези (Esa, 2013), Р. Віке (Wicke, 2013) (акцент на класичній музиці), Ф. Шпехта (Specht, 2012) (розробка до навчальних комплексів Tangram та Schritte). М. Еза дає рекомендації використання пісні на різних етапах вивчення іноземної мови (Esa, 2008 : 1–14). Ф. Амргейн вбачає у музиці велику цінність у роботі з дітьми – вони мають високу зацікавленість до занять, які пов'язані із музикою, тому завдання, базовані на піснях, можуть мотивувати їх до активної роботи над матеріалом (Amrhein, 1995 : 383). Психологічний та емоційний вплив мови також вивчали Н. Білоножко, О. Карпенко, О. П. Кирпичникової, Г. Синькевич, К. Біер, Д. Гріффі, Т. Мерфі та Дж. Хармера.

К. Біер займався підбором музичного матеріалу для роботи з різними видами вправ і виділив такі групи: а) граматичні – В. А. Моцарт, Й. Гайдн, І. С. Бах; б) вправи на розвиток уяви – М. Равель, К. Дебюссі; в) сучасні події – реп та етнічна музика; г) обговорення «серйозних питань» – Л. В. Бетховен, І. Брамс.

Ю. Деркач та Р. Яблонська вбачають у музиці пізнавальний, розвиваючий, виховний і навчальний аспекти, зокрема тут відбувається знайомство із країною, культурою, менталітетом через пісню, яка вивчається, за допомогою перекладу її тексту та зіставлень із власною культурою (Деркач, Яблонська, 2021 : 55).

Аналіз останніх публікацій свідчить про розмаїття поглядів на використання пісень на заняттях з німецької мови та підкреслює необхідність подальших досліджень у цій сфері.

Мета статті полягає у дослідженні ефективності використання пісенного матеріалу на заняттях з німецької мови, підбору аудіо- та відео-файлів та виявлення дієвих засобів його дидактизації для опрацювання на заняттях.

Виклад основного матеріалу. Науково доведено, що музика позитивно впливає на людину в таких аспектах: фізичне здоров'я, психіка, емоційний стан, когнітивні здатності. Музика полегшує фізичний біль, позитивно впливає на серцевий ритм та дихання. Зокрема класичні композиції сприяють концентрації, покращують здатність до запам'ятовування і навіть до логічного мислення. Музика стимулює роботу мозку та сприяє формуванню нових нейронних зв'язків, що зміцнює нашу здатність до запам'ятовування інформації. Крім того, музика має вплив на нашу емоційну стабільність та настрій. Відомий «ефект Моцарта» – 20 хвилин прослуховування музики Моцарта покращують результативність. Деякі дослідження показали, що слухання позитивної музики перед виконанням когнітивних завдань сприяє зниженню рівня стресу та покращенню настрою, що в свою чергу полегшує процес навчання та розв'язання складних задач. Відомо про використання музики у психотерапії: звук здатен трансформувати негативні емоції в позитивні, створювати позитивні образи у свідомості або навіть допомагати пережити душевну травму. Музика може стати справжнім союзником у боротьбі зі стресом і для покращення настрою. Грунтовне дослідження на цю тему провів німецький учений Е. Альтенмюллер (Altenmüller, 2007 : 47).

Використання пісенного та музичного матеріалу на заняттях слугує елементом здоров'язберігаючих технологій – полегшує формування фонетичних, лексичних, лінгвокраїнознавчих, граматичних навичок. На початковому етапі вивчення мови студенти часто зосереджуються на фонетичних правилах та вимовляють слова ізольовано. Пісні ж відображають «живе» середовище існування мови, де нормою є різна довжина голосних звуків, зв'язне мовлення, «ковтання» звуків, порушення граматики, вживання сленгу та стилістично забарвлених слів, що створює певні труднощі для розпізнавання слів.

Німецькомовні підручники зрідка використовують пісенний матеріал у тематичних модулях. Це пов'язано із авторським правом у Німеччині. Деякі

матеріали вчителі німецької мови можуть знайти на сторінці Гете-інституту на вкладках Step-Into-German, Musik liegt in der Luft, де запропоновано готові завдання для використання на заняттях, якими можна доповнювати змістові модулі практично всіх підручників. Ще одним хорошим джерелом для пошуку пісенних ідей для занять з німецької мови є сторінка Deutsch-Musik-Blog, де більше 1000 пісень згруповано за різними категоріями (мовними рівнями, темами, мовленнєвою діяльністю, ключовими словами), тут відсутні готові завдання до пісень, але є ідеї/проекти для заняття. Схожу побудову має сайт SpraKuKo. Видавництво Klett пропонує підбірку віршів класиків, які були покладені на музику. На сайті DW (Deutsche Welle) можна знайти ідеї для використання музики без тексту, передусім класичної музики. У центрі уваги – тлумачення, інтерпретація, розвиток креативності через неконвенційні завдання.

У Німеччині успішно працює проект Munich SuperCrew – команда музикантів, музичних педагогів та дидактиків, які пишуть та особисто відтворюють пісні саме для тих, хто вчить німецьку мову. На своєму сайті гурт публікує відео, пропонує розроблені завдання до них, проводить лайфстріми, воркшопи, і навіть концерти для своїх фанатів. Deine Freunde – ще один гурт, засновник якого вихователь, пише та грає музику для дітей та сімей загалом. Вебсайту та дидактизованих завдань нема, але тематика пісень дозволяє викладачу

вибрати матеріал та проявити фантазію у створенні завдань. Пісні гурту Rammstein відомі у всьому світі, загалом нескладні граматично та лексично, дозволяють використовувати їх вже з рівня A1, проте приховані смисли, креативний відеоряд роблять їх актуальними і для рівня C1–C2. До списку можна додати ще Die Toten Hosen, Tokio Hotel, Herbert Grönemeyer, Christina Stürmer, Die Prinzen, але й з ними перелік далеко не повний.

У таблиці 1 подано перелік німецькомовних пісень, які можна використовувати як для автономного опрацювання на окремих заняттях, так і як доповнення до підручників різних рівнів. Під час вибору пісень ми керувалися кількома аспектами: автентичність, методична цінність, актуальність тематики для заняття з німецької мови (вік та інтереси слухачів), її варіативністю та різноманітністю, доступністю матеріалу для опрацювання на різних мовних рівнях, а також кількість переглядів на Youtube та прослуховувань на Spotify. У таблиці також зазначені виконавці, рік випуску пісні, тематика (лексична та граматична), а також запропоновано рівень, на якому можна використати матеріал. Пісні, наведені у таблиці, були апробовані під час занять «Deutsch mit Musik/Вчимо німецьку на матеріалі пісень» у 2022–2024 рр. як оди із курсів проекту «Ukraine Digital/Україна цифрова» в рамках партнерства Волинського національного університету імені Лесі Українки та університету міста Фехти (Німеччина).

Таблиця 1

Перелік пісень та лексичних/граматичних тем

	Назва пісні, виконавець, рік випуску	Лексична тема, рекомендований рівень мови	Грамматична тема
1	Ich, am Strand / Die Ärzte, 2021	Відпустка, автобіографія, життєвий шлях, A1-A2	Відмінювання дієслів у презенсі, порядок слів у розповідному реченні
2	Die Guten Zeiten / Wincent Weiss, Johannes Oerding, 2021	Жити в моменті, життя прекрасне, цінності, пріоритети, A2	Відмінювання дієслів у презенсі, порядок слів у реченні, наказовий спосіб, підрядне речення з <i>dass</i>
3	Was wollen wir trinken / dArtagnan, 2018	Напої, командна робота, A2	Наказовий спосіб, модальні дієслова <i>wollen, müssen</i>
4	Hausaufgaben / Deine Freunde, 2017	Школа, домашні завдання, навчання, A2	Наказовий спосіб, підрядні речення, дієслово <i>lassen</i>
5	Die Sonne / Rammstein, 2015	Спорт, бокс, Білосніжка, A1-B1	Відмінювання дієслів у презенсі, порядок слів, модальне дієслово <i>können</i> , числівники
6	Tage wie diese / Die Toten Hosen, 2012	Спогади, друзі, ідеальні дні, A2-B1	Прийменники
7	Berlin, Berlin / ALPA GUN feat. Jasmin Madeleine, 2013	Берлін / визначні пам'ятки / життя у місті, A2-B1	Претеритум, презенс, компаратив
8	Diamant / Rammstein, 2019	Краса, зовнішність, риси характеру, A2-B1	Дієслово <i>lassen</i> , модальні дієслова
9	Frische Luft / Wincent Weiss, 2017	Відпустка, мандри, втеча з міста, A2-B1	Підрядні речення умови, підрядні речення часу, майбутній час футурум I

Продовження таблиці 1

	Назва пісні, виконавець, рік випуску	Лексична тема, рекомендований рівень мови	Граматична тема
10	Wenn das so bleibt / Apache 207, 2023	Кохання, жити в моменті, відпустка, відпочинок, A2-B1	Підрядне речення із сполучником <i>wenn</i> , минулий час перфект, порядок слів у реченні, відмінювання прикметників
11	Wenn ich groß bin / SPD, 2013	Професія, вибір у житті, мрії, майбутнє, A2-B1	Підрядні речення умови, майбутній час футурум, перфект, питальні речення, непрямі питальні речення, порядок слів, модальні дієслова
12	Oft gefragt / AnnenMayKantereit, 2015	Дім, сім'я, батьки-одинаки, стосунки дітей із батьками, A2-B1	Партицип II, минулий час перфект
13	Je ne parle pas français / Namika, 2018	Любов, вивчення мов, подорожі, зовнішність, мова тіла, A2-B1	Перфект, порядок слів, наказовий спосіб, відмінювання прикметників, заперечення, дієслова із префіксами, підрядні означальні речення
14	Fieber / Montez x SDP, 2023	Хвороба, кохання, A2-B2	Минулий час перфект, підрядні речення часу, модальне дієслово <i>können</i> , дієслова із керуваннями
15	Wenn sie tanzt / Max Giesinger, 2016	Танці, хобі, вільний час, втеча від побуту, A2-B2	Підрядні речення умови, відмінювання дієслів, умовний спосіб, дієслова із відокремлюваними префіксами
16	Liebe auf Distanz / Revolverheld feat. Antje Schomaker, 2018	Любов на відстані, стосунки, A2-B2	Умовний спосіб, підрядні означальні речення, відмінювання дієслова у теперішньому та минулому часах, прийменники
17	Zeit / Rammstein, 2022	Жити в моменті, швидкоплинність життя, цінності, пріоритети, B1	Наказовий спосіб, відмінювання дієслів
18	Lass uns gehen / Revolverheld, 2013	Відпустка, подорожі, місто і море, німецькі міста, B1	Дієслово <i>lassen</i> , дієслова із відокремлюваними префіксами
19	Ausgehen / AnnenMayKantereit, 2023	Вільний час, побачення, B1	Умовний спосіб кон'юнктив, підрядні речення із сполучниками <i>deswegen</i> , <i>wenn</i> , відмінювання дієслів, порядок слів у реченнях із різним типом сполучення
20	Beste Zeit im Jahr / Wincent Weiss, 2023	Різдво, свята, традиції, B1	Підрядні речення, перфект, ступені порівняння прикметників, особові займенники, присвійні займенники
21	Hurra diese Welt geht unter / Annenmyakantereit feat K.I.Z, 2015	Війна, атомна енергетика, знищення світу, B1-B2	Часові форми дієслова
22	Sowieso / Mark Forster, 2017	Позитивний світогляд, B1-B2	Презенс, підрядні речення
23	Irgendwann / Ela, 2020	Нерозділене кохання, B1-B2	Підрядні речення, дієслова із відокремлюваними префіксами, займенники із <i>irgend-</i>
24	Ganz normal gestört / Alexander Eder, 2023	Недоліки, поведінка, манери, індивідуальність, мовні звороти, B1-B2	Підрядні речення умови, минулий час перфект, підрядне означальне речення, дієслова із керуваннями
25	Verstecken / Montez, 2024	Стосунки, розподіл обов'язків, емоції, B1-B2	Підрядні речення, порядок слів у реченнях різних типів
26	Tommi / AnnenMayKantereit, 2020	Батьківщина, Німеччина, Кельн, B1-B2	Модальні дієслова, порядок слів у реченнях, підрядні речення із <i>dass</i> , <i>damit</i> , питальними словами, підрядні означальні речення
27	Wie schön Du bist / Sarah Connor, 2015	Характер, самотність, стосунки із оточуючими, B1-B2	Минулий час перфект, підрядні речення з <i>trotzdem</i> , <i>wenn</i> , <i>dass</i> , ...
28	Wenn sie diesen Tango hört / Pur, 1988/2015	Повоєнна Німеччина, любов, самотність, наслідки війни, B1-C1	Підрядне речення часу, партицип II
29	Ich warte auf dich / Bosse, 2018	Дружба, тварини, мовні звороти, B2-C1	Претеритум, перфект, дієслова із керуваннями, підрядні речення із різним типом сполучення, порядок слів, дієслова із префіксами.
30	Komet / Apache 207 und Udo Lindenberg, 2023	Тривалість життя, жити в моменті, цінності, B1-C1	Підрядні означальні речення, підрядні речення умови, модальні слова, наказовий спосіб, порядок слів

Кожна із представлених пісень розкриває певну тему, але в процесі опрацювання тексту та відеоряду можна виокремити і різні підтеми, що дозволяє викладачу використати ширший аспект методичних прийомів у розробці завдань та адаптації пісенного матеріалу під певну групу здобувачів освіти або ж тематику, яку вимагає навчальна програма. В кожній з пісень поруч із лексичною темою у таблиці наведені теми із граматики, які можна детальніше розглянути на заняттях. Нижче наведемо ідеї для завдань перед, під час та після слухання пісні/перегляду відео.

Залежно від поставленої мети викладач може вибрати той чи інший методичний прийом. У блоці завдань перед прослуховуванням пісні/перегляду відеокліпу можна використати такі вправи: подивитися відео без звуку або прослухати частину пісні і дати змогу слухачам висловитися щодо теми/ритму/мелодії або висловити свої враження та емоції; підібрати риму до відрізка тексту; опрацювати приспів; підібрати картинку до проблематики пісні і обговорити/описати їх; зібрати асоціограму до ключового слова пісні; опрацювати статистику із проблематики; попросити висловити власний досвід із проблематики; опрацювати невеликий текст із теми пісні; зробити скріни із відео і просити скласти їх у правильному порядку, щоб утворилася історія; просити висловити свої здогадки щодо певних тверджень; назвати кілька цікавих фактів (до прикладу, лінгвокраїнознавчих); використати «ага»-ефект (принести на заняття атрибути, які наштотвхнуть слухачів на відповідну тему).

Під час прослуховування пісні/перегляду відеокліпу можна вдатися до вправ для традиційного аудіювання (вірно/невірно, вибір правильного варіанту відповіді), а можна опрацювати зміст, лексику та граматику таким чином: вставити слова в пропуски і перевірити їх під час прослуховування або під час слухання дописати слова; змінити в тексті кілька слів і просити слухачів визначити їх; порахувати, скільки разів у тексті повторюється певне слово/фраза; занотувати зміст/сюжет пісні; поскладати рядки пісні у правильному порядку (можна їх попередньо розрізати і опрацювати в групі або роздати слухачам і просити стати у ряд у порядку, в якому рядки з'являються у пісні); скласти словник до пісні; дати відповіді на питання до пісні; поєднати картинку із кліпу із текстом пісні.

Після прослуховування пісні/перегляду відеокліпу можна опрацювати різні аспекти детальніше за допомогою таких вправ: намалювати пісню; вигадати до сюжету героїв, історію, рольову гру тощо; виписати розмовні слова/вирази і пере-

класти їх; працювати над мовними виразами/ідіомами; поговорити про ритм, мелодію, загальне враження від пісні/кліпу; імпульс до креативного письма (написати короткі вірші, тексти); провести асоціації між музикою та картинками; пошукати інформацію про пісню/виконавця, його творчість; дописати продовження історії; придумати початок до історії; придумати монолог і змінити перспективу у пісні; написати лист до виконавця пісні; написати коментар на відео на сторінці Youtube; обговорити коментарі під кліпом; написати короткий переказ пісні; побудувати семантичні поля/асоціативні групи; написати рецензію на пісню/виконавця; придумати три правильних твердження про пісню та одне неправильне і дати можливість іншим слухачам віднайти неправильне; провести інтерв'ю із «виконавцем» або про проблематику пісні; поділитися власними стратегіями аудіювання; заспівати хором/караоке; перекласти пісню і заспівати власну версію під фонограму; зняти власний кліп на пісню; переписати текст пісні під певний аспект; змінити часові форми у тексті; розповісти історію від іншої особи; дописати пунктуацію; виправити порядок слів; змінити сполучники; змінити іменники/прикметники; виписати гіперо- та гіпоніми; виправити правопис; виправити артиклі; поставити міні-виставу; зняти відео тік-ток під уривок пісні.

Можлива також і проєктна робота: намалювати плакати, зробити постерну презентацію на тематику пісні; представити дискографію виконавця; заснувати німецькомовний хор і виступити на днях німецької мови; вивчити пісні, розробити костюми та постановку і організувати конкурс кращої німецькомовної пісні; представити власний хіт-парад німецьких пісень.

Висновки. Проведене дослідження та досвід впровадження пісенного матеріалу на заняттях з німецької мови показало величезний потенціал музики. Використання пісень на курсі допомогло зменшити або навіть повністю усунути деякі з перешкод на шляху вивчення мови, пробудило інтерес слухачів до заняття, зокрема також і через їх відмінність від традиційних методів викладання. Різноманіття запропонованих вправ дозволило відволіктися від рутини, зменшило відчуття стресу та емоційно розвантажило студентів. Практично не відчувалася напруга на занятті, студенти почували себе більш впевнено і комфортно. Підтримано інтерес до німецької мови та культури. Крізь пісні можна відчути енергетику німецького менталітету, відчути культурне підґрунтя, красу німецької мови та тематичні відтінки, які висловлені у текстах та музиці.

Слід відзначити, що шляхом повторення приспіву чи використання пісень, мелодія яких «засідає» у голові, певні лексичні структури повторюються і засвоюються мимоволі, що позитивно впливає на відчуття мови, збільшення лексичного запасу та засвоєння багатьох граматичних структур. Покращується вимова, ритміка, інтонація та прочитання тону у реченнях, фіксується наголос у словах. У деяких піснях вивча-

ються мовні вирази, ідіоми, розмовні лексичні варіанти, можна прослідкувати інтертекстуальні зв'язки з іншими творами німецької пісенної та літературної спадщини.

За допомогою використання пісень на заняттях можна не лише тренувати чотири типи мовленнєвої діяльності, а й підтримувати сприятливий психологічний клімат на занятті та мотивувати студентів до вивчення іноземної мови.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Altenmüller E. Macht Musik schlau? Zu den neuronalen Auswirkungen musikalischen Lernens im Kindes- und Jugendalter. *Musikphysiologie und Musikmedizin*. 14. Jg., Nr. 2 & 3, 2007. S. 40-50. URL: https://www.immm.hmtm-hannover.de/fileadmin/www.immm/Publikationen/Altenmueller_Intelligenz_MM2007.pdf (дата звернення: 10.07.2024).
2. Amrhein F. Sprachförderung durch Musik mit der Stimme. *Zeitschrift für Heilpädagogik*, 46, 1995. S. 378-383.
3. Beare K. Using Music in the ESL Classroom – English as 2nd Language URL: <http://esl.about.com/od/esleflteachingtechnique/a/brainmusic.htm> (дата звернення: 5.08.2024).
4. Blell G., Hellwig K.-H. *Bildende Kunst und Musik im Fremdsprachenunterricht*. Frankfurt am Main: Peter Lang Verlag, 1996.
5. Buchner H. *Schon mal gehört?* KlettVerlag, Stuttgart, 2009
6. Cemillán D. R. Lieder, die ein Deutschlehrer braucht. *Magazin/Extra*, n.1, 2014. pp 53-57.
7. Daren S. How Music Can Be Used to Boost Mental and Emotional Health of Preschool Children. Retrieved from The Early Years Blog at <https://novakdjokovicfoundation.org/how-music-can-be-used-to-boost-mental-and-emotional-health-of-preschool-children/>, accessed on 9 February 2024.
8. Esa M. Musik im Deutschunterricht: Der gezielte Einsatz. *Die Unterrichtspraxis - teaching German*, 41, 2008. S. 1-14.
9. Esa M. *Wise Guys: Die Lieder der Band im Unterricht*. DaF, Cornelsen Verlag, Berlin, 2013.
10. Jentschke S., Koelsch S. Sprach- und Musikverarbeitung bei Kindern: Einflüsse musikalischen Trainings. *Der Einsatz von Musik und die Entwicklung von „audio literacy“ im Fremdsprachenunterricht*. Frankfurt am Main: Peter Lang, 2010. S. 37-56.
11. Koelsch S. Brain correlates of music-evoked emotions. *Nature Reviews. Neuroscience*. V. 15. Macmillan Publishers Limited, 2014. P. 170-183.
12. Lernen mit Liedern. URL: <https://deutsch-klett.de/lernen-mit-liedern-musik-im-deutschunterricht/> (дата звернення: 15.07.2024).
13. Munich Supercrew. URL: <https://www.munichsupercrew.de/> (дата звернення: 15.08.2024).
14. Musik liegt in der Luft. URL: https://www.goethe.de/prj/dlp/de/unterrichtsmaterial/reihe/musik_liegt_in_der_luft
15. Mehr Musik im Deutschunterricht! DeutschMusikBlog URL: <https://deutschmusikblog.de/> (дата звернення: 10.07.2024).
16. Specht F. *Zwischendurch mal Lieder*, Hueber Verlag, Ismaning, 2012.
17. SpraKuKo. URL: https://sprachkulturkommunikation.com/deutsch-unterrichten/lieder-und-musikvideos-im-daf-unterricht/#google_vignette (дата звернення: 16.07.2024).
18. Step into German. URL: www.stepintogerman.org <https://www.goethe.de/prj/stg/de/mat/mmu.html> (дата звернення: 10.07.2024).
19. Wicke R. E. *Musik und Kunst im Unterricht. Deutsch als Fremdsprache*, Cornelsen Verlag, Berlin, 2013.
20. Деркач Ю. Я., Яблонська Р. Р. Пісня як ефективний засіб формування лексичних навиків на уроках англійської мови в початкових класах. *Молодий вчений*. № 10 (98). 2021 р С. 54-56.

REFERENCES

1. Altenmüller E. Macht Musik schlau? Zu den neuronalen Auswirkungen musikalischen Lernens im Kindes- und Jugendalter. [Does music make you smart? On the neuronal effects of musical learning in childhood and adolescence] *Musikphysiologie und Musikmedizin*. 14. Jg., Nr. 2 & 3, 2007. S. 40-50. URL: https://www.immm.hmtm-hannover.de/fileadmin/www.immm/Publikationen/Altenmueller_Intelligenz_MM2007.pdf [in German].
2. Amrhein F. Sprachförderung durch Musik mit der Stimme. [Language development through music with the voice] *Zeitschrift für Heilpädagogik*, 46, 1995. S. 378-383 [in German].
3. Beare K. Using Music in the ESL Classroom – English as 2nd Language URL: <http://esl.about.com/od/esleflteachingtechnique/a/brainmusic.htm> [in German].
4. Blell G., Hellwig K.-H. *Bildende Kunst und Musik im Fremdsprachenunterricht*. [Visual arts and music in the foreign language classroom] Frankfurt am Main: Peter Lang Verlag, 1996 [in German].
5. Buchner H. *Schon mal gehört?* [Ever heard of it?] KlettVerlag, Stuttgart, 2009 [in German].
6. Cemillán D. R. Lieder, die ein Deutschlehrer braucht. [Songs that a German teacher needs]. *Magazin/Extra*, n.1, 2014. pp. 53-57 [in German].

7. Daren S. How Music Can Be Used to Boost Mental and Emotional Health of Preschool Children. Retrieved from The Early Years Blog at <https://novakdjokovicfoundation.org/how-music-can-be-used-to-boost-mental-and-emotional-health-of-preschool-children/>, accessed on 9 February 2024.
8. Esa M. Musik im Deutschunterricht: Der gezielte Einsatz. [Music in German lessons: The targeted use of music]. *Die Unterrichtspraxis - Teaching German*, 41, 2008. S. 1-14 [in German].
9. Esa M. Wise Guys: Die Lieder der Band im Unterricht. [Wise Guys: The band's songs in the classroom]. DaF, Cornelsen Verlag, Berlin, 2013 [in German].
10. Jentschke S., Koelsch S. Sprach- und Musikverarbeitung bei Kindern: Einflüsse musikalischen Trainings. [Speech and music processing in children: Influences of musical training] *Der Einsatz von Musik und die Entwicklung von „audio literacy“ im Fremdsprachenunterricht*. Frankfurt am Main: Peter Lang, 2010. S. 37-56 [in German].
11. Koelsch S. Brain correlates of music-evoked emotions. *Nature Reviews. Neuroscience*. V. 15. Macmillan Publishers Limited, 2014. P. 170-183.
12. Lernen mit Liedern. [Learning with songs] URL: <https://deutsch-klett.de/lernen-mit-liedern-musik-im-deutschunterricht/> [in German].
13. Munich Supercrew. URL: <https://www.munichsupercrew.de/>.
14. Musik liegt in der Luft. [Musik is in the air] URL: https://www.goethe.de/prj/dlp/de/unterrichtsmaterial/reihe/musik_liegt_in_der_luft
15. Mehr Musik im Deutschunterricht! [More music in German lessons!] DeutschMusikBlog URL: <https://deutschmusikblog.de/> [in German].
16. Specht F. Zwischendurch mal Lieder. [Songs in between] Hueber Verlag, Ismaning, 2012 [in German].
17. SpraKuKo. URL: https://sprachkulturkommunikation.com/deutsch-unterrichten/lieder-und-musikvideos-im-daf-unterricht/#google_vignette.
18. Step into German. URL: www.stepintogerman.org <https://www.goethe.de/prj/stg/de/mat/mmu.html>.
19. Wicke R. E. Musik und Kunst im Unterricht. [Musik and Art in classes] *Deutsch als Fremdsprache*, Cornelsen Verlag, Berlin, 2013 [in German].
20. Derkach Ju. Ja., Yablonska R. R. Pisnia yak efektyvnyi zasib formuvannia leksychnykh navykiv na urokakh anhliiskoi movy v pochatkovykh klasakh. [Song as an effective means of developing vocabulary skills in primary school English lessons] *Molodyi vchenyi*. № 10 (98). 2021 p С. 54-56 [in Ukrainian].